

VERSLAG

Informatieavond bodemkwaliteit grond Buitenkerk

23 juni 2025

1. Welkom

Ronald opent de avond en heet de aanwezigen van harte welkom. De bijeenkomst vindt plaats bij Zonder Meer, de verpakkingenvrije winkel aan de Prins Hendrikstraat 11 in Bodegraven. Er zijn 24 leden aanwezig, 12 hebben zich afgemeld. We doen een voorstelrondje.

Zonder Meer, waar we te gast waren, behalve een inspirerende winkel ook een plek waar vergaderingen, lezingen en workshops worden gehouden en waar we mee samen werken.

2. Presentatie

Zie bijlage.

3. Vragenronde van de aanwezige leden aan expert Gino Smeulders van Soil Vision

- Vraag: Hoe deskundig is de deskundig?
Antwoord: Gino licht zijn ervaring en achtergrond toe. Hij heeft een indrukwekkend CV, de aanwezigen zijn het erover eens dat we een kundig persoon hebben ingeschakeld om ons te laten adviseren.
- Vraag: Moeten we stoppen met de Vegaboerderij ivm het aanwezige lood in de grond?
Antwoord: De loodconcentratie is hoger dan gewenst maar niet extreem veel hoger. Het ligt aan de bodemkwaliteit in hoeverre dit echt een probleem is. De Vegaboerderij teelt op klei, er is veel organische stof aanwezig en de PH-waarde is gunstig. Belangrijke vraag is of het lood ook daadwerkelijk in de groenten terecht komt. Dit kun je theoretisch voorspellen en o.b.v. de kenmerken van de bodem en o.b.v. deze kenmerken maak ik me niet zoveel zorgen. Jullie hebben dit ook laten testen bij een spitskool en andijvie en uit die test kwam een niet/nauwelijks meetbare concentratie lood naar voren.
- Vraag: Moeten we nog meer groenten laten testen?
Antwoord: Ja dat is verstandig ivm wisselende omstandigheden en wisselend teeltplan. Ik adviseer om 2 keer per jaar een paar gewassen (brassica soorten) te laten testen afkomstig van steeds een ander locatie .
- Vraag: Ken je andere tuinen met een vergelijkbaar probleem?

Antwoord: Nee. Het hele westen heeft echter te maken met dezelfde vervuiling maar dit is niet verplicht om te onderzoeken.

- Vraag: Oorzaak loodvervuiling?

Antwoord: Loodhoudende brandstof in auto's lijkt de voornaamste oorzaak gezien de hogere concentratie rondom wegen. Er was ook een loodwitfabriek in Bodegraven, mogelijk rivierslip. Gezien het verbod op loodhoudende brandstoffen is het zeer onwaarschijnlijk dat er in de toekomst veel lood neerdaalt.

- Vraag: Tijdens het water geven spat er grond tegen de groenten. Kan dit kwaad?

Antwoord: Er komen dan inderdaad bodemdeeltjes inclusief lood op de plant maar dit hecht niet dus na het wassen van de groenten is dat weer schoon. De geteste gewassen zijn niet schoongespoeld dus deze zijn getest inclusief slootwater waarmee jullie sproeien en bodemdeeltjes die eraan zijn blijven hangen. Toch waren de onderzoeksresultaten positief m.b.t. lood.

- Vraag: Hoe om te gaan met kinderen (0-6) op de tuin?

Antwoord: De algehele wetgeving m.b.t. lood is gericht op de kwetsbaarste groep, kinderen van 0-6. Bij inname hoopt lood zich op in botten en in de hersenen waardoor deze zich niet goed ontwikkelen. Kinderen kunnen de groenten van de Vegaboerderij eten. De norm voor spelen op vervuilde grond ligt hoger dus kinderen kunnen ook op de tuin aanwezig zijn. Noot van het bestuur: we adviseren om (jonge) kinderen alleen met handschoenen aan mee te laten werken op de tuin en niet in de aarde te laten spelen. (Mogelijk zetten we ook een waarschuwingsbord bij de tuin)

- Vraag: Verwacht je dat de normen rondom lood nog wijzigen de komende jaren?

Antwoord: Nee, de laatste 20 jaar is er weinig veranderd in de wetgeving dus geen aanleiding om te verwachten dat dit alsnog gaat gebeuren.

- Vraag: Hoe veilig is het voor vrijwilligers om op de tuin te werken?

Antwoord: Veilig. Er is nauwelijks opname van lood via de huid. Handschoenen dus niet nodig. Toch is het advies van het bestuur: Na werken op de tuin goed handen wassen.

- Vraag: Hoeveel verontreinigde groente kun je eten voordat het gevaarlijk wordt?

Antwoord: Als norm overschreden wordt, hele oogst van het betreffende gewas niet uitgeven en/of melden bij NVWA.

- Vraag: Is het keren van de bodem een goede oplossing?

Antwoord: Kan, maar daarmee verstop je de meest vruchtbare laag ook onder de grond. Beter is het om de huidige grond te vermengen met schone compost. Tevens advies om ook de diepere lagen te testen.

- Vraag: Er blijkt Cadmium in de andijvie te zitten, waar komt dit vandaan?

Antwoord: Dit kan afkomstig zijn van industrie of bestrijdingsmiddelen. Nader onderzoek naar doen. Was tot nu toe geen aanleiding voor omdat er alleen een verdenking op lood was. Interessant om te melden is nog dat de gemeten

hoeveelheid cadmium in de andijvie onder de Nederlandse norm is. De EU norm voor export is echter lager en daar zat de geteste andijvie net boven. Er is eerder wel getest d.m.v. een PAK analyse op de Buitenkerk, daar waren geen stoffen gemeten (zie presentatie).

- Vraag: Moeten we nog meer onderzoek laten doen?
Antwoord: Goed idee om het standaard stoffenpakket voor een milieukundig onderzoek te laten onderzoeken. Zeker als jullie op zoek gaan naar een eigen stuk grond.

4. Discussie en vervolg

- Advies om uitgebreider milieukundig onderzoek te laten doen
- Vaker groente testen
- Zaaibedden verhogen met organische stof
- Advies aan leden om de groente thuis goed te wassen
- Zou het perceel aan de Burgemeester Kremerweg et de kennis van nu toch interessant zijn? Beter daar in te investeren dan in grondverbetering van een tijdelijke locatie? Bestuur neemt dit in heroverweging. De grond aan de Burgemeester Kremerweg is tot nu toe alleen getest op aanwezigheid van zware metalen, nog niet op PAK en PFAS.
- Alle verstrekte informatie roept ongetwijfeld op een later moment nog vragen op. Neem dan vooral contact op met het bestuur.
- Dank voor ieders aanwezigheid!